

СЛОВНИК
для журналістів

Юридична термінологія

- Автоматизована система документообігу суду (АСДС) 24
- Адвокат 26
- Адміністративна справа 18
- Аналогія права 4
- Апеляційна скарга 28
- Відвід 32
- Відеоконференція 29
- Відповідач 63
- Висновки експертів 35
- Вирок 47
- Головуючий суддя 30
- Державна справа 12
- Дізнавач 72
- Докази 34
- Експерт 54
- Електронні докази 35
- Зал судового засідання 74
- Закон (право) 5
- Індивідуальний акт 5
- Клопотання 38
- Колегія суддів 31
- Корисні ресурси 51
- Кримінальна справа 16
- Нарадча кімната 39
- Норма права 6
- Нормативно-правовий акт 6
- Перекладач 55
- Підзаконний нормативно-правовий акт 7
- Підозрюваний 68
- Підстава позову 41
- Позивач 63
- Позовна заява 40
- Показання свідків 35
- Помічник судді 56
- Самовідвід 33
- Секретар суду 59
- Слідчий 69
- Спеціаліст 62
- Справа про адміністративне порушення 20
- Справа про кримінальне порушення 8
- Судова справа 48
- Судове рішення 45
- Судовий збір 45
- Судовий розпорядок 45
- Учасники кримінального провадження 66
- Ухвала 47
- Учасники кримінального провадження 66
- Відвід 32
- Відеоконференція 29
- Відповідач 63
- Висновки експертів 35
- Вирок 47
- Головуючий суддя 30
- Господарська справа 12
- Електронні докази 35
- Зал судового засідання 74
- Закон (право) 5
- Індивідуальний акт 5
- Клопотання 38
- Колегія суддів 31
- Корисні ресурси 51
- Кримінальна справа 16
- Нарадча кімната 39
- Норма права 6
- Нормативно-правовий акт 6
- Перекладач 55
- Підзаконний нормативно-правовий акт 7
- Підозрюваний 68
- Підстава позову 41
- Позивач 63
- Позовна заява 40
- Показання свідків 35
- Помічник судді 56
- Самовідвід 33
- Секретар суду 59
- Слідчий 69
- Спеціаліст 62
- Справа про адміністративне порушення 20
- Справа про кримінальне порушення 8
- Судова справа 48
- Судове рішення 45
- Судовий збір 45
- Судовий розпорядок 45
- Учасники кримінального провадження 66
- Ухвала 47
- Єдина судова інформаційна система (ЄСІС) 36
- Зал судового засідання 74
- Закон (право) 5

юридична термінологія

ЮРИ ТЕРМІ ДИЧНА НОЛОГІЯ

словник для журналістів

Школа судової журналістики
Шостий апеляційний адміністративний суд
КИЇВ 2021

Це видання

для тих, хто тільки розпочинає свій шлях у судовій журналістиці:

- Студентів факультетів журналістики;
- Журналістів-початківців, які раніше не висвітлювали судові процеси.

Наша мета:

- Сприяти юридичній обізнаності майбутніх журналістів;
- Допомогти із фаховим висвітленням питань діяльності суду;
- Налагодити ефективний діалог між судом та ЗМІ.

ЗАГАЛЬНІ ПОНЯТТЯ

АНАЛОГІЯ ЗАКОНУ

застосування до неврегульованих суспільних відносин положень нормативно-правових актів, які регулюють подібні суспільні відносини.

АНАЛОГІЯ ПРАВА

застосування до суспільних відносин, неврегульованих нормативно-правовими актами, загальних принципів права.

ЗАКОН (ПРАВО)

нормативно-правовий акт, встановлене законодавчим органом загальнообов'язкове правило, яке має найвищу юридичну силу.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ АКТ

акт (рішення), виданий суб'єктом владних повноважень, який стосується прав або інтересів конкретної особи або осіб; його дія вичерпується шляхом виконання або має визначений строк. Індивідуальний акт не містить норм права, а лише виражає волю суб'єкта, що його видав.

НОРМА ПРАВА

санкціоноване державою загальнообов'язкове правило поведінки, спрямоване на врегулювання суспільних відносин шляхом надання їх учасникам прав, встановлення обов'язків та юридичної відповідальності.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АКТ

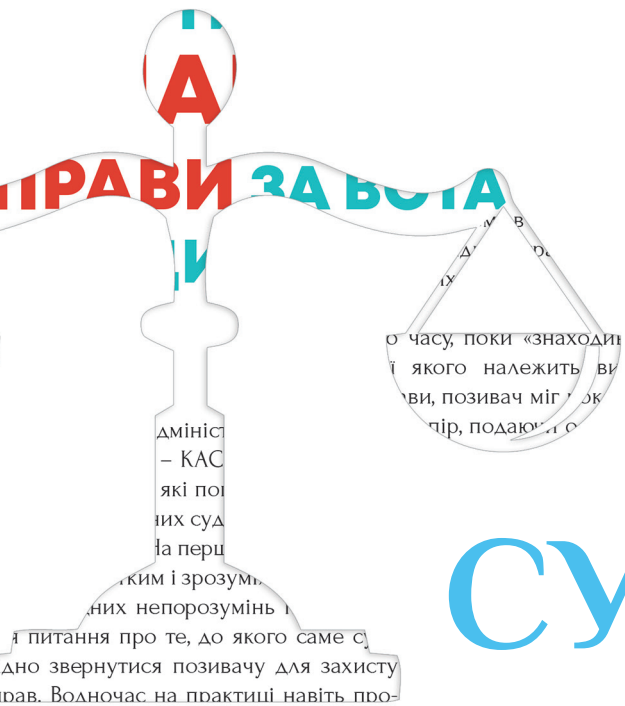
акт, виданий суб'єктом владних повноважень з метою регулювання суспільних правовідносин, розрахований на довгострокове та неодноразове застосування. Нормативно-правовий акт містить у собі відповідні норми права.

ПІДЗАКОННИЙ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АКТ

нормативно-правовий акт суб'єкта нормотворення, який приймається (видається) на основі Конституції і законів України, міжнародних договорів України та спрямований на їх реалізацію.

СУДОВА СПРАВА

сукупність матеріалів та документів, що мають значення для конкретного судового процесу й об'єднані набором спільних реквізитів.

До судової справи, зокрема, входять:
процесуальні документи (с. 44), докази, матеріали кримінального провадження, судові рішення, інші документи та матеріали, надані суду під час судового провадження його учасниками (с. 52) або виготовлені судом.

Сукупність документів, які розглядає суд і які стосуються конкретного спору.

На сьогодні справи розглядаються судами у паперовій формі.

Однак, із запровадженням Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (с. 36) суди зможуть розглядати справи за матеріалами в електронній формі.

У кожній судовій справі є унікальний номер (ідентифікатор), за яким можна знайти інформацію про неї в Єдиному державному реєстрі судових рішень, на офіційному вебпорталі «Судова влада України» та інших ресурсах (с. 51).

Категорія справи № 620/4222/20: Адміністративні справи (з 01.01.2019); Справи з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства, зокрема щодо: реалізації податкового контролю.
Надіслано судом: 19.02.2021. Зареєстровано: 21.02.2021. Оприлюднено: 22.02.2021.
Дата набрання законної сили: 19.02.2021
Номер судового провадження: А/855/1675/21

Версія для друку

ШОСТИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД **Справа № 620/4222/20**

УХВАЛА

19 лютого 2021 року

м. Київ

Колегія суддів Шостого апеляційного адміністративного суду у складі судді-доповідача Безименної Н.В., суддів Белової Л.В. та Кучми А.Ю., перевіряючи апеляційну скаргу Головного управління ДПС у Чернігівській області на рішення Чернігівського окружного адміністративного суду від 04 грудня 2020 року у справі за адміністративним позовом товариства з обмеженою відповідальністю «ДПІ Трейд» до Головного управління ДПС у Чернігівській області про визнання пр...

ПРИКЛАДИ ВЖИВАННЯ:

Суд розглянув справу...

Справа призначена до розгляду...

У матеріалах справи наявні документи...

ШОСТИЙ ААС РОЗГЛЯНУВ СПРАВУ ЩОДО ТАРИФІВ НА ПОСЛУГИ З УТРИМАННЯ БУДИНКІВ

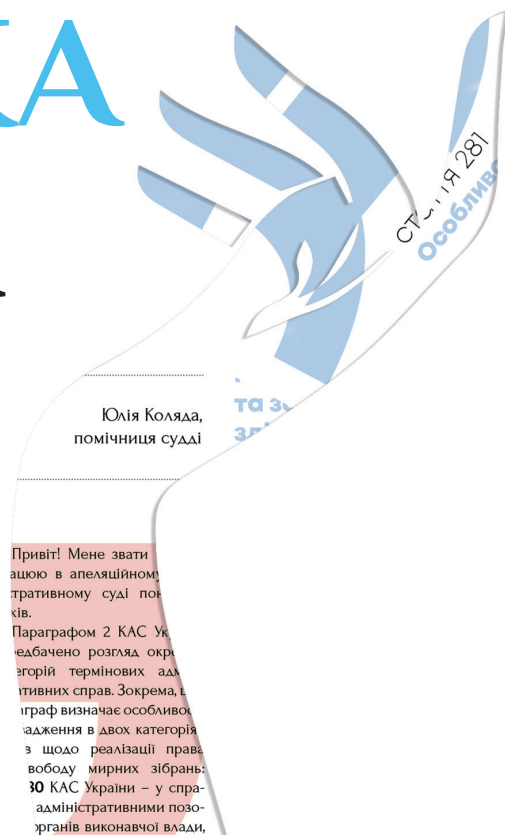

Сьогодні, 20 грудня 2018 року, колегія суддів Шостого апеляційного адміністративного суду у складі головуючого судді Тетяни Вівдиченко, суддів Віталія Файдюка та Євгена Чаку розглянула апеляційну скаргу Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) на рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 06 липня 2018 року у справі № 826/В441/17.

ГОСПО- ДАРСЬКА СПРАВА

14

15

справи у спорах, що виникають у зв'язку із здійсненням господарської діяльності (наприклад, при укладанні, зміні, розірванні й виконанні правочинів у господарській діяльності; щодо цінних паперів; справи про банкрутство та ін.).

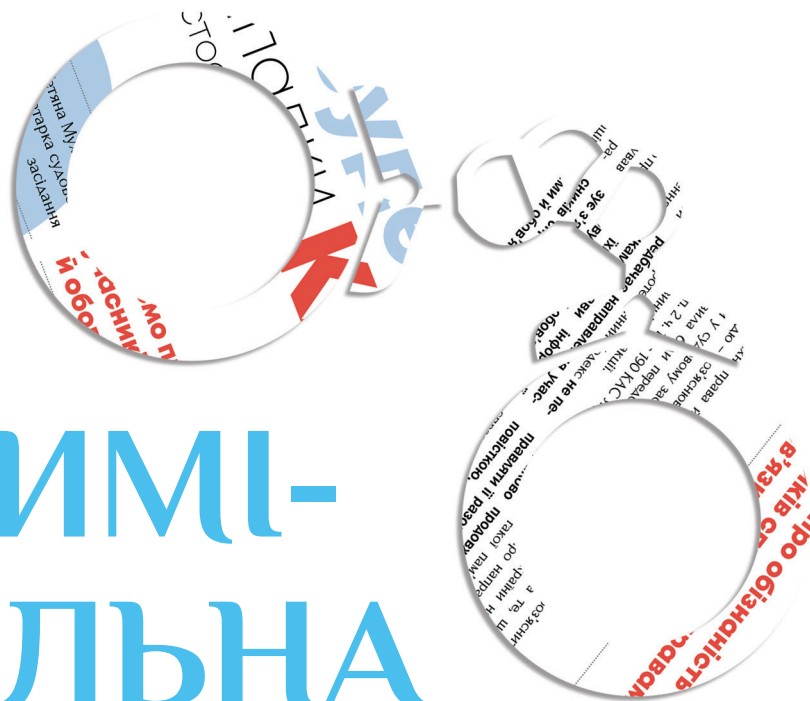
Розглядаються в [господарських судах](#) у порядку, передбаченому господарським процесуальним законодавством.

КРИМІ- НАЛЬНА СПРАВА

МАТЕРІАЛИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

документи, інші матеріали, надані суду під час судового провадження його учасниками, судові рішення та інші документи і матеріали, що мають значення для цього кримінального провадження, обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності та ін.

Розглядаються в [загальних судах](#) у порядку, передбаченому кримінально-процесуальним законодавством.

АДМІНІ- СТРАТИВНА СПРАВА

СПРАВА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ

переданий на вирішення адміністративного суду публічно-правовий спір, у якому хоча б однією зі сторін є орган виконавчої влади, орган місцевого самоврядування, їхня посадова чи службова особа або інший суб'єкт, який здійснює владні управлінські функції на основі законодавства, зокрема на виконання делегованих повноважень.

Розглядається **адміністративними судами**.

Однією зі сторін адміністративної справи є **суб'єкт владних повноважень**, а спір стосується захисту прав, свобод та інтересів особи **у сфері публічно-правових відносин**.

СПРАВА ПРО АДМІНІСТРА- ТИВНЕ ПРАВО- ПОРУШЕННЯ

впорядкована сукупність матеріалів, які документують обставини адміністративного правопорушення та містять відомості про результати розгляду питання про притягнення особи до відповідальності за адміністративне правопорушення (проступок), оскарження результатів (такого) розгляду, а також матеріали про виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

Розглядається **загальними судами**.

Стосується притягнення особи до відповідальності за вчинення **адміністративного правопорушення**.

Слід розрізняти **поняття адміністративна справа та справа про адміністративне правопорушення**.

судова справа

СУДОВИЙ РОЗГЛЯД

24

25

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА ДОКУМЕНТО- ОБІГУ СУДУ (АСДС)

сукупність комп'ютерних програм і відповідних програмно-апаратних комплексів, що забезпечують виконання таких завдань як:

- функціонування документообігу суду;
- обмін з єдиною централізованою базою даних судової влади;
- оприлюднення інформації за допомогою офіційного веб-порталу судової влади України;
- захист інформації від несанкціонованого доступу тощо.

На даний час АСДС забезпечує об'єктивний та неупереджений розподіл судових справ між суддями відповідного суду.

АДВОКАТ

фізична особа, яка здійснює адвокатську діяльність на підставах та в порядку, що передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Адвокат:

- надає правову інформацію, консультації і роз'яснення з правових питань;
- складає заяви, скарги, процесуальні та інші документи правового характеру;
- здійснює захист прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого, а також представництво інтересів потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача у кримінальному провадженні;
- надає правову допомогу свідку у кримінальному провадженні;
- здійснює **представництво** інтересів фізичних і юридичних осіб у судах під час здійснення цивільного, господарського, адміністративного, конституційного судочинства та ін.

АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА (АПЕЛЯЦІЯ)

документ, з яким учасник справи звертається до суду апеляційної інстанції з метою оскарження судового рішення суду першої інстанції.

ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЯ

інтерактивна взаємодія двох або більше віддалених учасників судового процесу з можливістю обміну аудіо-та відеоінформацією у реальному часі.

ГОЛОВУЮЧИЙ СУДДЯ

професійний суддя, який головує при колегіальному судовому розгляді справи або здійснює його одноособово.

КОЛЕГІЯ СУДДІВ

трьох або більша непарна кількість суддів, які здійснюють колегіальний розгляд справи у випадках, визначених законом.

Так, судові справи в суді першої інстанції, як правило, розглядаються і вирішуються суддею **одноособово** (крім випадків, установлених процесуальним законом).

Перегляд судових рішень в апеляційному порядку здійснюється колегією у складі трьох суддів.

Перегляд судових рішень у касаційному порядку здійснюється колегією **у складі трьох або більшої непарної кількості суддів**.

ВІДВІД

вмотивована заява учасника справи про недопустимість участі судді (або всієї колегії суддів), секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача у розгляді справи.

Наприклад, **суддя не може брати участі в розгляді адміністративної справи і підлягає відводу (самовідводу):**

- якщо він брав участь у справі як свідок, експерт, спеціаліст, перекладач, представник, адвокат, секретар судового засідання або надавав правничу допомогу стороні чи іншим учасникам справи в цій чи іншій справі;
- якщо він прямо чи опосередковано заінтересований в результаті розгляду справи;
- якщо він є членом сім'ї або близьким родичем (чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, брат, сестра, дід, баба, внук, внучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, член сім'ї або близький родич цих осіб) сторони або інших учасників судового процесу, або осіб, які надавали стороні або іншим учасникам справи правничу допомогу у цій справі, або іншого судді, який входить до складу суду, що розглядає чи розглядав справу;
- за наявності інших обставин, які викликають сумнів у неупередженості або об'єктивності судді;
- у разі порушення порядку визначення судді для розгляду справи, встановленого статтею 31 КАС України.

34

САМОВІДВІД

заява власне **самого** судді, секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача про недопустимість їх участі у розгляді справи з підстав, передбачених процесуальним законом.

Заявлення самовідводу є обов'язком відповідних суб'єктів.

35

ДОКАЗИ

будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

- **письмові докази** (документи та їх копії);
- **речові докази** (об'єкти матеріального світу);
- **електронні докази** (інформація в електронній / цифровій формі, зокрема, електронні документи (текстові документи, графічні зображення, плани, фотографії, відео- та звукозаписи тощо), вебсайти / сторінки, текстові, мультимедійні та голосові повідомлення, метадані, бази даних та інші дані в електронній формі);
- **показання свідків** (повідомлення про відомі їм обставини, які мають значення для справи);
- **висновки експертів** (докладний опис проведених експертом досліджень, зроблені в результаті них висновки та обґрунтовані відповіді на питання, поставлені перед експертом, складений у порядку, визначеному законодавством).

Докази суду надають **учасники справи**.

Докази мають бути **належними, допустимими й достовірними**.

ЄДИНА СУДОВА ІНФОРМАЦІЙНО- ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНА СИСТЕМА (ЄСІТС)

сукупність інформаційних та телекомунікаційних підсистем, які забезпечують автоматизацію визначених законодавством процесів діяльності, включаючи документообіг, розгляд судових справ, складання оперативної та аналітичної звітності, надання інформаційної допомоги суддям, а також процесів, які забезпечують фінансові, майнові, організаційні, кадрові, інформаційно-телекомунікаційні та інші потреби користувачів ЄСІТС.

Наразі ЄСІТС іще **не функціонує** в судах.

Ведення документообігу, автоматизований розподіл судових справ (с. 24) здійснюється за допомогою **автоматизованої системи документообігу суду (АСДС)**.

КЛОПОТАННЯ

звернення учасника справи до суду, який розглядає справу (судді або колегії суддів), яке підлягає вирішенню у процесуальному порядку.

НАРАДЧА КІМНАТА

приміщення, спеціально призначене для ухвалення судових рішень (с. 44).

Під час ухвалення судового рішення ніхто не має права перебувати в нарадчій кімнаті, крім складу суду, який розглядає справу.

Під час перебування в нарадчій кімнаті суддя не має права розглядати інші судові справи.

Судді не мають права розголошувати хід обговорення та ухвалення рішення в нарадчій кімнаті.

ПОЗОВНА ЗАЯВА

письмовий документ, що подається позивачем до суду та свідчить про намір особи вирішити спір з відповідачем у судовому порядку.

Підстава позову

обставини, якими позивач обґрунтовує свої вимоги.

Предмет доказування

обставини, які обґрунтовують вимоги і заперечення сторін.

Предмет позову

матеріально-правове відношення, вимога позивача до відповідача.

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТРОК

встановлений законом або судом час, протягом якого можуть або повинні бути здійснені процесуальні дії.

СУДОВИЙ ЗБІР

офіційний платіж, що справляється на всій території України за подання заяв, скарг до суду, а також за видачу судами документів і включається до складу судових витрат.

Розміри ставок судового збору встановлюються спеціальним законом — Законом України «Про судовий збір».

СУДОВЕ РІШЕННЯ

процесуальний документ, постановлений судом під час розгляду судової справи на будь-якій стадії судового процесу.

Суди ухвалюють рішення **іменем України**.

Рішення, постанови приймаються, складаються і підписуються, а вирoki — ухвалюються **в нарадчій кімнаті (с. 39)**.

Судовими рішеннями **в адміністративній справі** є:

- **ухвали** (ними вирішуються процедурні питання, пов'язані з рухом справи в суді, клопотання та заяви осіб, які беруть участь у справі, питання про відкладення розгляду справи, оголошення перерви, зупинення або закриття провадження у справі, залишення заяви без розгляду та ін.);
- **рішення** (ним закінчується судовий розгляд в суді першої інстанції);
- **постанови** (ними закінчується перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядку).

Судовими рішеннями **в кримінальній справі** є:

Вирок

де вирішується обвинувачення по суті;

Ухвала

де слідчий суддя, суд вирішує інші питання;

Постанова

ухвалюється судом касаційної інстанції.

СУДОВЕ ЗАСІДАННЯ

процесуальна форма розгляду та вирішення судової справи.

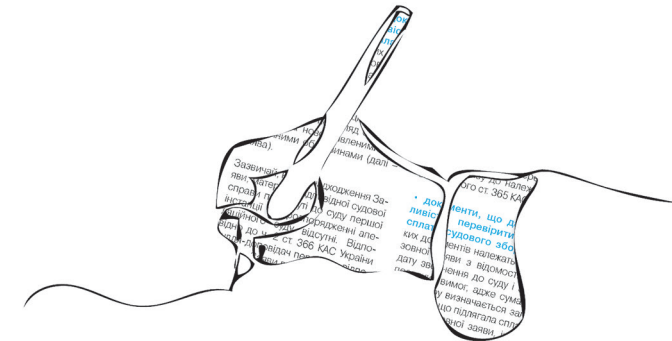
Розгляд справи здійснюється у судовому засіданні, яке відбувається в призначений день та час у спеціально обладнаному для цього приміщенні суду – **залі судового засідання**.

Розгляд справ може здійснюватися **у відкритому судовому засіданні** (як правило) або **у закритому судовому засіданні** (виключно у випадках, визначених законом).

ПРОТОКОЛ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ

документ, що ведеться секретарем у судовому засіданні та відображає його перебіг.

ФІКСУВАННЯ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ (технічними засобами)

фіксування судового засідання за допомогою відео- та/або звукозаписувального технічного засобу, що здійснює секретар судового засідання.

Технічний запис судового засідання є додатком до протоколу судового засідання і після закінчення судового засідання приєднується до матеріалів справи.

КОРИСНІ РЕСУРСИ

Єдиний державний реєстр судових рішень — автоматизована система збирання, зберігання, захисту, обліку, пошуку та надання електронних копій судових рішень.

<https://reestr.court.gov.ua/>

Інформація щодо справ, які розглядаються судом, є відкритою і оприлюднюється на офіційному вебпорталі судової влади України.

<https://court.gov.ua/fair/>

УЧАСНИКИ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ

особи, які беруть участь у судовому розгляді справи (сторони, треті особи, представники, помічник судді, секретар судового засідання, судовий розпорядник, свідок, експерт, експерт з питань права, перекладач, спеціаліст, прокурор).

ЕКСПЕРТ

особа, призначена судом або залучена учасником справи, яка володіє спеціальними знаннями, необхідними для з'ясування відповідних обставин справи.

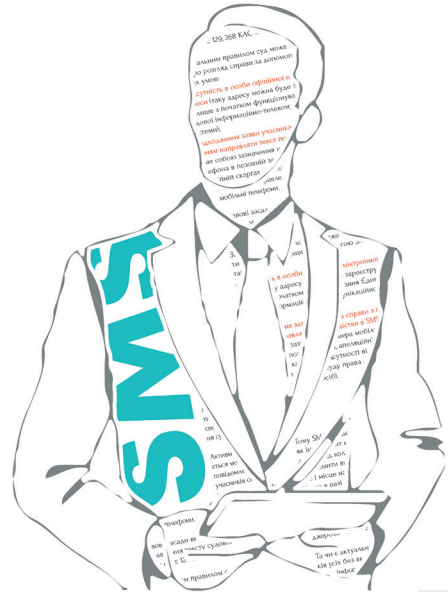

ПЕРЕКЛАДАЧ

особа, яка вільно володіє мовою, якою здійснюється судочинство, та іншою мовою, знання якої необхідне для усного або письмового перекладу з однієї мови на іншу, а також особа, яка володіє технікою спілкування з глухими, німими чи глухонімими.

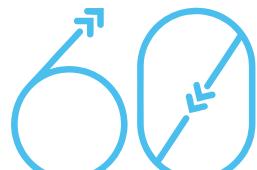
ПОМІЧНИК СУДДІ

закріплений за конкретним суддею працівник, який:

- забезпечує підготовку та організаційне забезпечення судового процесу;
- бере участь в оформленні судових справ, за дорученням судді готує проекти запитів, листів, інших матеріалів, пов'язаних із розглядом конкретної справи, виконавчих документів;
- здійснює оформлення копій судових рішень для направлення сторонам у справі та іншим учасникам справи відповідно до вимог процесуального законодавства, контролює своєчасність надсилання копій судових рішень;
- виконує інші доручення судді, що стосуються організації розгляду судових справ.

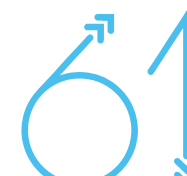
ПРЕДСТАВНИК

особа, яка бере участь у судовому процесі від імені іншої (фізичної або юридичної) особи. Повноваження представників мають бути підтверджені документами, передбаченими законом.

СВІДОК

будь-яка особа, викликана в судове засідання з ініціативи суду або учасників справи, якій відомі обставини, що належить з'ясувати у справі.

СЕКРЕТАР СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ

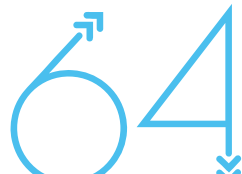
працівник апарату суду, який:

- здійснює судові виклики і повідомлення;
- перевіряє, хто з учасників судового процесу з'явився в судове засідання, хто бере участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції, і доповідає про це головному судді;
- забезпечує контроль за повним фіксуванням судового засідання технічними засобами і проведенням судового засідання в режимі відеоконференції;
- забезпечує ведення протоколу судового засідання;
- забезпечує оформлення матеріалів адміністративної справи;
- виконує інші доручення головного у справі.

СПЕЦІАЛІСТ

особа, яка володіє спеціальними знаннями та навичками, необхідними для застосування технічних засобів, і призначена судом для надання консультацій та технічної допомоги під час вчинення процесуальних дій, пов'язаних із застосуванням таких технічних засобів (фотографування, складання схем, планів, креслень, відбору зразків для проведення експертизи тощо).

СТОРОНИ У СПРАВІ

особи, між якими виник спір, що розглядається судом: позивач та відповідач.

Позивач

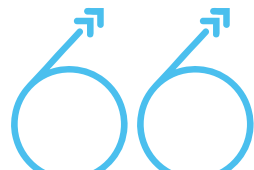
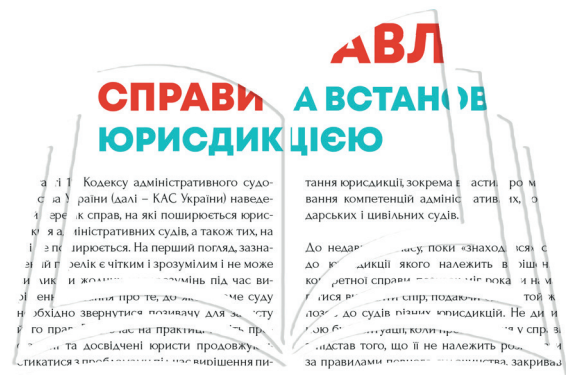
особа, яка звернулась до суду за захистом своїх прав.

Відповідач

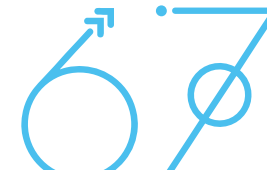
особа, до якої звернена вимога позивача у справі.

СУДОВИЙ РОЗПОРЯДНИК

- працівник апарату суду, який забезпечує належний стан зали судового засідання й запрошує до неї учасників судового процесу;
- оголошує про вхід суду до зали судового засідання і вихід суду із неї;
- слідкує за дотриманням порядку особами, присутніми в залі судового засідання;
- приймає від присутніх у залі учасників судового процесу та передає суду документи й матеріали під час судового засідання;
- виконує розпорядження головуєчого судді про приведення до присяги перекладача, експерта;
- запрошує до зали судового засідання свідків та виконує розпорядження головуєчого про приведення їх до присяги;
- виконує інші розпорядження головуєчого, пов'язані із забезпеченням умов, необхідних для розгляду адміністративної справи.

УЧАСНИКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

сторони кримінального провадження, потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт, інша особа, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, особа, стосовно якої розглядається питання про видачу в іноземну державу (екстрадицію), заявник, у тому числі викривач, свідок та його адвокат, понятий, заставодавець, перекладач, експерт, спеціаліст, представник персоналу органу пробації, секретар судового засідання, судовий розпорядник.

ПІДОЗРЮВАНИЙ

особа, якій повідомлено про підозру. За наслідком передання обвинувального акта до суду підозрюваний набуває статусу обвинуваченого (підсудного), а статус засудженого — у випадку ухвалення щодо нього обвинувального вироку.

СЛІДЧИЙ

службова особа органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу Державного бюро розслідувань, Головного підрозділу детективів, підрозділу детективів, відділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, уповноважена в межах компетенції, передбаченої цим Кодексом, здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень.

СТОРОНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

з боку обвинувачення: слідчий, дізнавач, керівник органу досудового розслідування, керівник органу дізнання, прокурор, а також потерпілий, його представник та законний представник у випадках, установлених Кримінальним процесуальним кодексом України (КПК України);

з боку захисту: підозрюваний, обвинувачений (підсудний), засуджений, виправданий, особа, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, їхні захисники та законні представники.

ДІЗНАВАЧ

службова особа підрозділу дізнання органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу Державного бюро розслідувань, у випадках, установлених КПК України, уповноважена особа іншого підрозділу зазначених органів, які уповноважені в межах компетенції, передбаченої КПК України, здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків.

74

ПРОКУРОР

особа, яка обіймає посаду, передбачену статтею 15 Закону України «Про прокуратуру», та діє в межах своїх повноважень.

Однією з основних функцій прокурора є підтримання державного обвинувачення в судовому провадженні щодо кримінальних правопорушень.

75

ДЕРЖАВНЕ ОБВИНУВАЧЕННЯ

процесуальна діяльність прокурора, що полягає у доведенні перед судом обвинувачення з метою забезпечення кримінальної відповідальності особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.

Також прокурор здійснює представництво інтересів громадянина або держави в суді.

Представництво в суді інтересів **громадянина** (громадянина України, іноземця або особи без громадянства) у випадках, якщо така особа не спроможна самостійно захистити свої порушені чи оспорювані права або реалізувати процесуальні повноваження через:

- недосягнення повноліття,
- недієздатність,
- обмежену дієздатність,

а законні представники або органи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси такої особи, не здійснюють або неналежним чином здійснюють її захист.

Представництво в суді законних інтересів **держави** в разі порушення або загрози порушення інтересів держави, якщо захист цих інтересів не здійснює або неналежним чином здійснює орган державної влади, орган місцевого самоврядування чи інший суб'єкт владних повноважень, до компетенції якого віднесені відповідні повноваження, а також у разі відсутності такого органу.

Прокурор здійснює нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

А

Автоматизована система документообігу суду (АСДС) 24
Адвокат 26
Адміністративна справа 18
Аналогія закону 4
Аналогія права 4
Апеляційна скарга 28

В

Відвід 32
Відеоконференція 29
Відповідач 63
Висновки експертів 35
Вирок 47

Г

Головуючий суддя 30
Господарська справа 12

Д

Державне обвинувачення 74
Дізнавач 72
Докази 34

Е

Експерт 54
Електронні докази 35

Є

Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (ЄСІТС) 36

З

Зал судового засідання 48
Закон (право) 5

І

Індивідуальний акт 5

К

Клопотання 38
Колегія суддів 31
Корисні ресурси 51
Кримінальна справа 16

Н

Нарадча кімната 39
Норма права 6
Нормативно-правовий акт 6

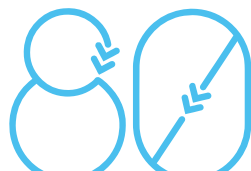
П

Перекладач 55
Письмові докази 35
Підзаконний нормативно-правовий акт 7

Підозрюваний 68
Підстава позову 41
Позивач 63
Позовна заява 40
Показання свідків 35
Помічник судді 56
Постанова 47
Предмет доказування 41
Предмет позову 41
Представник 58
Представництво в суді інтересів громадянина 76
Прокурор 73
Протокол судового засідання 49
Процесуальний строк 42

Р

Речові докази 35
Рішення 46

С

Самовідвід 33
Свідок 59
Секретар судового засідання 60
Слідчий 69
Спеціаліст 62
Справа про адміністративне
правопорушення 20
Сторони кримінального провадження 70
Сторони у справі 63
Судова справа 8
Судове засідання 48
Судове рішення 44
Судовий збір 43
Судовий розпорядник 64

У

Ухвала 47
Учасники кримінального
провадження 66
Учасники судового процесу 52

Ф

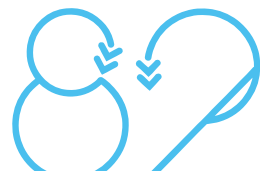
Фіксування судового засідання 50

Ц

Цивільна справа 14

ЗМІСТ

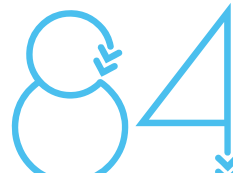
Вступ	2
Загальні поняття	3
Судова справа	8
Судовий розгляд	23
Учасники судового процесу	52
Учасники кримінального провадження	66
Алфавітний покажчик	78
Джерела	82

ДЖЕРЕЛА

1. [Господарський кодекс України \[Електронний ресурс\]](#) : прийнятий Верховною Радою України 16 січ. 2003 р. № 436-IV: [текст із змін. станом на 15 трав. 2021 р.](#) / Відомості Верховної Ради України (ВВР), — Електрон. текст. дані. — Київ : ВРУ, 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144
2. [Господарський процесуальний кодекс України \[Електронний ресурс\]](#) : прийнятий Верховною Радою України 6 лист. 1991 р. № 1798-XI: [текст із змін. станом на 16 серп. 2020 р.](#) / Відомості Верховної Ради України (ВВР), — Електрон. текст. дані. — Київ : ВРУ, 1992, № 6, ст. 56
3. [Кодекс адміністративного судочинства України \[Електронний ресурс\]](#) : прийнятий Верховною Радою України 6 лип. 2005 р. № 2747-IV: [текст із змін. станом на 11 квіт. 2021 р.](#) / Відомості Верховної Ради України (ВВР), — Електрон. текст. дані. — Київ : ВРУ, 2005, № 35-36, № 37, ст. 446
4. [Кодекс України про адміністративні правопорушення \[Електронний ресурс\] статті 1-212, статті 213-330](#): прийнятий Верховною Радою України 7 груд. 1984 р. Статті 1 — 212-24. № 80731-Х. Статті 213 — 330. № 80732-Х: [текст із змін. станом на 23 трав. 2021 р.](#) / Відомості Верховної Ради України (ВВР), — Електрон. текст. дані. — Київ : ВРУ, 1984, додаток до № 51, ст. 1122
5. [Кримінальний кодекс України \[Електронний ресурс\]](#) : прийнятий Верховною Радою України 05 квіт. 2001 р. № 2341-III: [текст із змін. станом на 14 трав. 2021 р.](#) / Відомості Верховної Ради України (ВВР), — Електрон. текст. дані. — Київ : ВРУ, 2001, № 25-26, ст. 131

6. [Кримінальний процесуальний кодекс України \[Електронний ресурс\]](#) : прийнятий Верховною Радою України 13 квіт. 2013 р. № 4651-VI : [текст із змін. станом на 14 трав. 2021 р.](#) / Відомості Верховної Ради України (ВВР), — Електрон. текст. дані. — Київ : ВРУ, 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст. 88
7. [Положення про автоматизовану систему документообігу суду \[Електронний ресурс\]](#) : затверджене рішенням Ради суддів України від 26 лист. 2010 р. № 30 : [текст із змін. станом на 17 лип. 2020 р. № 38 / Відомості Верховної Ради України \(ВВР\)](#), — Електрон. текст. дані. — Київ : РСУ, 2010, № 30, № 38
8. [Цивільний кодекс України \[Електронний ресурс\]](#) : прийнятий Верховною Радою України 16 січ. 2003 р. № 435-IV : [текст із змін.](#) — [Визнання конституційними окремих положень станом на 28 квіт. 2021 р.](#) / Відомості Верховної Ради України (ВВР), — Електрон. текст. дані. — Київ : ВРУ, 2003, №№ 40-44, ст. 356
9. [Цивільний процесуальний кодекс України \[Електронний ресурс\]](#) : прийнятий Верховною Радою України 18 бер. 2004 р. № 1618-IV : [текст із змін. станом на 13 серп. 2020 р.](#) / Відомості Верховної Ради України (ВВР), — Електрон. текст. дані. — Київ : ВРУ, 2004, № 40-41, 42, ст. 492

Шостий апеляційний адміністративний суд

ЮРИДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

словник для журналістів

Редакторка **Ірина Герасименко**

Помічниця редакторки **Ольга Шкіль**

Комп'ютерне макетування **Тамара Борисова**

Коректорка **Наталія Ернандес Флор**

Юридична термінологія : словник для журналістів / Шостий апеляційний адміністративний суд. — Київ, 2021. — 82с.: іл.

Це видання для тих, хто тільки розпочинає свій шлях у судовій журналістиці: студентів факультетів журналістики; журналістів-початківців, які раніше не висвітлювали судові процеси.

© Шостий апеляційний адміністративний суд